

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Hortulus Biblico-Moralis Et Asceticus

Pappus von Tratzberg, Franz

Ulm, 1725

Doctrina 3. Desumpta ex cap. 11. lib. Exodi, in quo describitur despoliatio
Ægyptiorum, minæ de cæde Primogenitorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61252](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61252)

modo principalem animi partem ne attinge. Hæc siquidem illa lux est, de qua in Proverbiis c. 20. v. 27. testatur Deus: *Lucerna Domini spiraculum hominis*. Hæc enim conservatâ Job, etsi utrôque capitis sui oculô privetur, clarissimè videbit, cavebitque ut non in aliquod stultum, hoc est Deo suo injuriosum impingat, sed licet nullum præ nimis dolore membrum movere valeat, instar tamen velocissimi cervi viam mandatorum Dei percurrat. Christiane lector, cernens nunc miserimum hominis per peccatum excæcati statum, hoc inter primas constitue preces cum Davide: *Illumina oculos meos, ne unquam obdormiam in morte.*

De reliquo: ut peccator, qui timore & horrore tenebrarum infernalium ad actus, è servitute Ægyptiaca vitiorum per sinceram Pœnitentiam vult liberari, saltem affectum, propensionem occasionemque peccandi non ex integro abscindat; & hinc in summo periculo relabendi, atque per relapsum hunc extrema mentis cæcitatem incurrendi versetur: ideò Diabolus se gerit instar Pharaonis, qui à filiis Israël Ægyptum egressuris petiit, ut saltem *parvulos, oves & armenta* sibi relinquunt. v. 24. cap. citati, ocius ergò cum Moysè eidem respondendum est: *Cuncti greges pergent nobiscum: non remanebit ex eis ungu- la* v. 26. nempe nullus affectus ad peccatum, aut ejus propinquam occasionem relinquatur.

Doctrina 3.

Desumpta ex cap. 11. lib. Exodi, in quo describitur despoliatio Ægyptiorum, mina de cede Primogenitorum.

N.91. *Considera:* **Q**Uòd licet homines, qui vocante Deò Mundum velut alterum Ægyptum deserunt, in Chanaan religionis vitæ Deo servituri, quandoque multa vasa aurea & argentea thesaurosque propinquis suis videantur relinquere: attamen non Israelitis eos magis spolient, quam divites reddant; rapiunt enim ipsis animi quietem, omnî thesaurò longè præstantiorem, dum eos divitis post se relictis onerant. Quid enim divitiæ nisi spinæ, quæ pungunt timore, dum habentur, pungunt labore, dum quærentur, pungunt dolore, dum perduntur? pulcherrimè ad nostrum propositum disserit S. Mart. Braccar, inquiens: *Quietissimam vitam agerent ho- mines*

mines in terris, si duo hac verba à natura omnium rerum tollerent: meum & tuum. Satiatum opibus nulla nox placite dormire finit: excitat eum cupiditas, exagitat cura pervigil aliena rapiendi, torquet invidia, mora vexat, sterilitas proventuum perturbat, sollicitat abundantia. Quantis curis & anxietatibus premebatur dives ille epulo? terra, quæ aliis fecunditate suâ parit lætitiâ, huic peperit tristitiâ: sciebat, & sciens dolebat: abundantiam fructuum minuere eorundem pretium; & hinc in tantum sibi detrahi de lucro, in quantum uberior esset seges. Quidquid totâ die sudandò per se aut suos fecerat, nihil se fecisse putans, ad novos labores jam penè laboribus exhaustum corpus excitabat. *Quis non misericordiâ erga hunc corripetur, ait S. Basil. Serm. in divit. avar. aded à se ipso prosligatum, anxium in tanta copia, miserum in tot bonis? non enim proventus ei terra serebat, sed fletus & suspiria non fructuum copiam, sed curas, dolores & graves anxietates &c.* Hos effectus pessimos expertus quidam Philosophus: cum à Polycrate decem millia Ducatorum donò accepisset; ideoque ob phantasias animi inde exortas triduo fuisset insomnis, ocius remisit donum, jubens Regem retinere res suas, si præter curas aliud non haberet, quod donò daret. Sigismundus Imperator cum 40000. ducatos ex Hungariæ redditibus collegisset, nocte illâ prorsus nullum capiebat somnum: quare posterdie Aulam convocans dixit ad Proceres suos: *Ecce! carnifices meos, qui mihi somnum ademerunt. accipite eos, & dividite inter vos.* Jacobus Patriarcha, qui ex paterna domo profugus pauper & inops ad Jordanem devenerat, solò provisus baculò, eundem transiit absque ullo timore: at cum ingenti hominum & pecorum copia auctus, domum redire voluit, gravissimò terrore fuit percussus. Christiane lector, si eo jam vivas in statu, quò vivere sine divitiis non valeas; eò quòd, majoris familiæ patrem agas: ita vive, ut non videaris illi vivere juxta Senecæ monitum. *Epist. 18. ad Lucill. scribentis: Nemo alius Deò dignior, quàm qui contempsit opes, quarum possessionem tibi non interdico, sed efficere volo, ut illas intrepide possideas.* Ut enim muscæ, si modicum mellis gustant, incolumes evadunt, secus si totò se corpore immergant: ita qui datis sibi à Deo divitiis utitur moderatè, innoxius manebit à nimia inquietudine, non item, qui eis plenum cor apposuerit. Moderatè autem divitiis utitur, quinimò utilissimè, qui eas liberè erogat in pios & laudabiles usus, puta: in alendam debitè familiam, in solvenda operariis & servis stipendia, in sub-

levan-

levandos pauperes, in augendum Ecclesiæ ornatum. Moderate divitiis pariter utitur, qui earundem jacturam non tristi fert animò, Jobum imitans ditissimum, qui perditis gregibus & armentis, tam æquò semper fuerat animò, ut exclamaret. *Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut placuit Domino, ita factum est: sit nomen Domini benedictum.* Hunc secutus Seraphinus Franciscus, cum ex patre, quasi in rabiem acto, audiret: privandum se fore hæreditate, etiam pallium dimisit, asserens: sibi, rebûs omnibûs orbatò, ansam offerri, ardentius precandi: *Pater noster, qui es in Cælis.* S. Bernardus etiam Jobe hac in parte æmulus, cum ducenta argenti pondo sibi, ad impensa construendi Monasterii missa, audisset, à prædonibus & grassatoribus intercepta, gratias Deo retulit. Ut taceam Elisabetham viduam Thuringiæ Principis, quæ defunctò maritò à propinquis ciecta, rebûs suis spoliata, exulem miseram cum parvis liberis agebat, ea tamen patientiâ & liberà mente, ut à patre suo Pannoniæ Rege accersita, Conradò teste in ejus vita, ire recusaverit, inviçtâ Constantiâ suam inopiam latura.

Cæterùm perpende: quanta Deus media arripiat: ut iisdem induratum peccatoris pectus emolliat salutarî timore, & mediante hoc ad pœnitendum disponat: Quando enim sensit, Pharaonem tot immisis plagis nondum resipuisse; jam extremum, & cæteris omnibûs terribilius medium (necem videlicet omnium primogenitorum Ægypti) per Moysen comminabatur. Quanta ergo est malitia peccatoris, quæ talibûs non superatur mediis? si teste Cassiodorò *non habet venia locum, qui admonitus delinquit: ò quàm horrenda, meretur pœnas in Tartaro ferendas, qui frequentibûs etiam signis ad pœnitentiam instigatus, pœnitere recusat? imò in malitia de die in diem crescit?*

Doctrina 4.

Desumpta ex cap. 12. lib. Exodi, in quo describitur mandatum de Agno paschali & modo illum comedendi atque secuta cades Primogenitorum.

N. 92. Considera: **A**gnum Eucharisticum, cujus typum exhibuerat Agnus ille paschalis veteris testamenti, spectandò sensum moralem, eodem modò comedendum, quem Judæis dictante Deò præscripsit Moyses de comedendo Agno paschali. Utendum ergo lactu.